

Christus is onze verzoening

Uitnodiging voor een ontmoeting met de Pax Christi-icoon

*"...en wanneer zagen wij U als een vreemdeling
en hebben U opgenomen...?"*

Matteüs 25,38

Ontmoetingen aangaan met een icoon is - voor wie niet bekend is met de tradities van de Orthodoxe Kerken - als het aangaan van een ontmoeting met een vreemdeling. Deze vreemdeling lijkt een mooi schilderij, maar is ten diepste een venster op God, de Onzichtbare. Een ontmoeting met een icoon is een ontmoeting met de Onzichtbare. Dit vraagt om eerbied, om deemoed en om een houding van luisteren.

Wie de ontmoeting wil aangaan, kiest voor een meditatie over vragen als:

- *Wat roept de icoon in mij op?*
- *Wat heeft de icoon mij te zeggen in mijn (persoonlijk) leven?*
- *Wat vraagt deze icoon van mij?*

God, de Onzichtbare, kan alleen gekend worden langs de wegen, die de Onzichtbare zelf gekozen heeft, om zich kenbaar te maken: in de heilsdaden, in Christus en in de heiligen. Door deze mensen, geschapen naar het beeld en de gelijkenis van de Onzichtbare, is de Onzichtbare te ontmoeten. Zij staan op iconen afgebeeld.

Het Griekse woord 'icoon' betekent ook letterlijk 'beeld' in de betekenis van gelijkenis.

In de oriëntaalse Christelijke traditie is een icoon het zichtbare beeld van het Goddelijke. De iconograaf die deze voorwerpen maakt, is slechts 'een instrument' in het realiseren van een spiritueel proces. Het maken van een icoon vormt een lang proces, volgens onveranderlijke, beproefde methoden. De iconograaf volgt een weg van gebed en vasten. Daarbij is kennis vereist van de codes van de canon (wetsregels), van Oosterse en Westerse tradities, kennis van de lange kerkelijke traditie van de iconografie en een vertrouwdheid met de tradities van de oecumenische concilies.

In 1999 vond de internationale vergadering van Pax Christi Internationaal plaats in Amman en in de Heilige Stad Jeruzalem. Daar omheen waren er programma's in Egypte, Israël, Libanon en Palestina. In dat verband ontstond het idee om een icoon te laten vervaardigen die zou moeten zijn toegewijd aan de beweging van de Vrede van Christus (= Pax Christi). Het zou een icoon moeten worden die Jezus zou voorstellen als bron van verzoening, als de bron van bevrijding en vrede. Een icoon die bovendien de vitale verbindingen van Oosterse en Westerse tradities van de Vrede van Christus zou moeten symboliseren.

De Pax Christi-icoon is vervaardigd in het klooster van de Heilige Johannes in de woestijn nabij Jeruzalem en is toegewijd aan de beweging van de Vrede van Christus op 1 juli 1999 in Jeruzalem. Het origineel bevindt zich in het gebouw van Pax Christi Internationaal in Brussel.

Iconen nemen een centrale en vitale positie in, in het leven van Byzantijnse christenen, zowel orthodoxen als katholieken. Iconen volgen als het ware de weg zoals God die heeft geschapen: van een wereld van duisternis en het begin naar een van licht op het eind. Ook een icoon is 'geschreven' van de donkere delen naar die van het licht. Als de icoon gereed is, is er een venster op de hemel onthuld.

Het centrale thema van de icoon is verzoening. In het geloof en de theologie van de Orthodoxe Kerken is verzoening de kern van het Paasmysterie. In de opstanding wordt het bewijs geleverd, dat de Onzichtbare in zijn (haar?) oneindige liefde het Verbond, dat al sinds Noach was aangegaan, altijd en eeuwig gestand zal doen.

Ondanks dat Jezus, de Zoon van de Onzichtbare, door mensenhand van het leven werd beroofd, heeft de Onzichtbare niet voor wraak maar voor het stellen van een daad van liefde gekozen. Deze daad van liefde heeft zichtbaar gemaakt dat de Onzichtbare nooit het Verbond met zijn schepping zal verbreken. In een icoon, als venster van de mens op de Onzichtbare, kan deze verbinding ervaren worden.

Alle afbeeldingen op de Pax Christi-icoon verwijzen naar dit Paasmysterie. De icoon brengt de Blijde Boodschap dat Christus onze verzoening is. Voor Orthodoxe christenen is dit een levende werkelijkheid tot op de dag van vandaag. De icoon is dan ook een uitnodiging *'aan alle mensen van goede wil'* om zich steeds weer te bezinnen op de vraag wat de beste weg is naar *'Vrede op Aarde'* (Pacem in Terris).

Deze icoon is een geschreven 'beeldverhaal', dat het verlangen uitdrukt naar saamhorigheid tussen de kerken en christelijke culturen van het westen en het oosten, eveneens van het verlangen naar verzoening tussen joden, moslims en christenen. Ze verdient een bijzondere plaats in iedere kerk waar mensen hun gebed en meditatie op dit vredesverlangen richten: voor de preekstoel, of in een aparte kapel met een kaars. De icoon zou ook een plaats kunnen krijgen in scholen, pastorale centra en overal waar mensen rondom vragen van ontmoeting tussen religies en culturen samenkomen.

Meer informatie over de Pax Christi-icoon is te vinden in de brochure:

"Christus is onze verzoening", Handreikingen voor ontmoetingen met de Pax Christi-icoon, geschreven door Stan Fritschy / Theater 't Krukje en uitgegeven door Pax Christi en Vastenactie, 2003.